

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број: Р4р-10/17
Дана: 04.09.2017. године
К р а г у ј е в а ц

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, судија Сузана Видановић, у предмету подносиоца приговора АА, чији је пуномоћник Милан Босика, адвокат из Чачка, одлучујући о приговору ради убрзавања поступка у смислу одредбе чл.7 ст.2 Закона о заштити права на суђење у разумном року, после испитног поступка, донео је дана 04.09.2017. године, следеће

РЕШЕЊЕ

I УСВАЈА СЕ приговор подносиоца АА у делу којим је тражио да се утврди да му је повређено право на суђење у разумном року и **УТВРЂУЈЕ** се да је подносиоцу повређено право на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Чачку П1-318/15 (предмет Гж1-3539/16 у Апелационом суду у Крагујевцу).

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да подносиоцу приговора на име трошкова поступка исплати износ од 6.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема писаног отправака решења.

III ОДБАЦУЈЕ СЕ приговор подносиоца у делу којим је тражио да се усвоји захтев за правично задовољење услед повреде права на суђење у разумном року и наложи Републици Србији-Апелационом суду у Крагујевцу да из буџетских средстава суда исплати подносиоцу новчани износ од 3000 евра у динарској противвредности на дан исплате, са затезном каматом почевши од 29.11.2016.године до коначне исплате, а све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Образложење

АА је, преко пуномоћника Милана Босике, адвоката из Чачка, председнику Апелационог суда у Крагујевцу дана 11.08.2017. године поднео приговор ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Крагујевцу Гж1-3539/16 са захтевом да се утврди да му је повређено право на суђење у разумном року у наведеном предмету, да се наложи поступајућем судији убрзање поступка и да му се досуде трошкови на име састава приговора у износу од 12.000,00 динара. Захтевао је и да се усвоји захтев за правично

задовољење услед повреде права на суђење у разумном року и наложи Републици Србији-Апелационом суду у Крагујевцу да из буџетских средстава суда исплати подносиоцу новчани износ од 3000 евра у динарској противвредности на дан исплате, са затезном каматом почевши од 29.11.2016.године до коначне исплате, а све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Подносилац приговора је навео да је поступак по његовој тужби пред Основним судом у Чачку у предмету 4П1-318/15 окончан дана 08.07.2016.године, као и да се списи предмета, ради одлучивања по жалби, налазе у Апелационом суду у Крагујевцу почев од 29.09.2016.године, где су заведени под пословним бројем Гж1-3539/16, али да Апелациони суд у Крагујевцу до дана подношења приговора 07.08.2017.године није одлучио о изјављеној жалби, што представља повреду права на суђење у разумном року.

Поступајући по приговору подносиоца у смислу одредбе чл.6–10 Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15), чл.30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ број 25/82...“Службени гласник РС“ број 46/95...55/14) и Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), Апелациони суд је донео одлуку, после испитног поступка, да се приговор усвоји.

По приговору је одлучивао судија одређен Годишњим распоредом послова председника Апелационог суда у Крагујевцу у смислу одредбе чл. 7 ст.2 Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Поступајући судија је, на основу овлашћења из чл.9 Закона о заштити права на суђење у разумном року, од судије известиоца у предмету Гж1-3539/16 затражио извештај о развоју поступка у времену и предлог рока у коме поступак може да се оконча, па је након достављеног извештаја утврдио следеће:

Тужилац-подносилац приговора АА поднео је тужбу Основном суду у Чачку дана 26.09.2011.године против туженог ББ, ради исплате разлике зараде и увећане зараде по основу ноћног рада и сменског рада.

Тужени је дана 20.10.2011.године доставио одговор на тужбу, а припремно рочиште заказано за 26.01.2012.године није одржано на предлог тужиоца, док је на следећем рочишту тужилац предложио саслушање сведока и странака.

На рочиштима одржаним дана 14.05.2012.године, 31.05.2012.године и 24.12.2012.године саслушани су сведоци (укупно 5), док су на рочишту одржаном 29.10.2012.године саслушане парничне странке. Рочиште заказано за 27.08.2012.године није одржано због коришћења годишњег одмора од стране пуномоћника туженог.

Рочиште заказано за 08.04.2013.године је одржано и на истом је одређено извођење доказа вештачењем од стране вештака економске струке, а расправа је одложена на неодређено време, док се не обави вештачење. Писани налаз и мишљење вештак је доставио 07.10.2013.године, а на рочишту заказаном за 02.12.2013.године одређено је допунско вештачење, које је тужени предложио поднеском од 16.10.2013.године. Рочиште заказано за 27.01.2014.године није одржано зато што је допунски налаз и мишљење достављен суду истог дана, непосредно пре почетка рочишта.

Наредно рочиште је одржано 24.03.2014.године и одређено је извођење доказа саслушањем вештака у вези примедби туженог, међутим, како исто није одржано због спречености поступајућег судије, вештак је саслушан на рочишту одржаном

27.05.2014.године, када је закључена и главна расправа, а пресуда је експедована у року од 3 дана. Тужилац је изјавио жалбу 24.06.2014.године, а списи предмета су, ради одлучивања о истој, примљени у Апелациони суд у Крагујевцу 09.09.2014.године и заведени под пословним бројем Гж1-3912/14. Решењем Апелационог суда у Крагујевцу од 06.11.2015.године предмет је додељен у рад другом судији, док је другостепена одлука која је донета 03.12.2015.године експедована 23.12.2015.године.

У поновљеном поступку пред Основним судом у Чачку дана 07.03.2016.године одржано је рочиште на којем је одређено допунско вештачење и временски оквир за завршетак предмета од 6 месеци, уз налог тужиоцу да уплати предујам на име вештачења у року од 8 дана. Рочиште заказано за 08.04.2016.године је одложено из разлога што је тужилац доказ о уплати предујма за вештачење доставио пре почетка рочишта. Рочиште заказано за 25.05.2016.године није одржано јер је допунски налаз и мишљење достављен суду истог дана и уручен странкама пре почетка рочишта. Главна расправа је закључена 08.07.2016.године, а одлука је експедована 25.07.2016.године. Тужени је изјавио жалбу дана 28.07.2016.године и иста је достављена тужиоцу 05.09.2016.године. Ради одлучивања о жалби, списи предмета су примљени у Апелациони суд у Крагујевцу дана 29.09.2016.године и заведени под бројем Гж1-3539/16. У седници већа одржаној 04.08.2017.године донета је другостепена одлука Гж1-3539/16 којом је потврђена првостепена пресуда.

Након проучавања извештаја судије известиоца, навода из приговора и применом мерила за оцену суђења у разумном року из чл.4 Закона о заштити права на суђење у разумном року, а на основу овлашћења из чл.10 наведеног закона одлучено је да се приговор усвоји и утврди да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Апелационог суда у Крагујевцу Гж1-3539/16.

Према чл.32 ст.1 Устава Републике Србије свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Према чл. 7 ст. 3 Закона о заштити права на суђење у разумном року, у поступку по приговору усмена расправа се не одржава а на остала питања сходно се примењује закон који уређује ванпарнични поступак. Закон о ванпарничном поступку у чл. 30 ст. 2 прописује сходну примену Закона о парничном поступку, у оним областима које нису регулисане тим законом.

Одредбом чл.10 Закона о парничном поступку прописано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року и поступак спроведе без одуговлачења сагласно претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова.

Трајање парничног поступка и појам разумног трајања судског поступка је релативна категорија која зависи од низа чинилаца које је потребно ценити у сваком појединачном случају према његовим специфичним околностима а пре свега зависи од сложености чињеничних и правних питања у конкретном предмету, целокупног трајања поступка, поступања суда, јавног тужилаштва и другог државног органа, природе и врсте предмета суђења или истраге, значаја предмета суђења или истраге по странку, понашања странака током поступка, посебно поштовања процесних права и обавеза, затим поштовања редоследа решавања предмета и законских рокова за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука, а што су све критеријуми који утичу на оцену дужине

трајања поступка у смислу одредбе чл. 4 Закона о заштити права на суђење у разумном року и одређују да ли је поступак окончан у оквиру разумног рока или није.

У конкретном случају, сагледавајући чињенично стање и применом мерила за оцену трајања суђења у разумном року, закључује се да се ради о спору из радног односа у односу на који суд сагласно одредби чл.438 Закона о парничном поступку, води рачуна о потреби хитног решавања. Закон о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...54/09) као пропис који се примењивао у време настанка спорног односа, одредбом чл. 195. ст.3 прописивао је да се радни спор пред надлежним судом правноснажно окончава у року од шест месеци од дана покретања спора. Међутим, ова норма је инструктивног карактера и она се не може тумачити независно од сложености предмета спора и броја предложених и прихваћених доказа које треба извести у парници.

Када је реч о дужини трајања судског поступка, посебно имајући у виду да је у питању предмет који чињенично и правно није сложен (предмет спора је накнада штете), а по закону је хитан, јер је у питању спор из радног односа, укупно трајање поступка од 5 година 10 месеци и 15 дана, рачунајући од дана када је поступак покренут односно од дана подношења тужбе суду (26.09.2011. године) па све до дана подношења приговора (11.08.2017. године), указује на то да трајање поступка није у оквиру стандарда разумног рока трајања поступка, који су прихваћени у пракси Уставног суда Србије, као и Европског суда за људска права у Стразбуру.

Увидом у понашање подносиоца приговора утврђено је да се допринос подносиоца приговора трајању поступка огледа у томе што је рочиште од 26.01.2012.године одложено на предлог тужиоца, као и у чињеници да тужилац у поновљеном поступку није благовремено доставио доказ о уплати предујма за вештачење, што је за последицу имало одлагање рочишта заказаног за 08.04.2016.године, одлагање израде допунског налаза и мишљења, па самим тим и дуже трајање поступка. Тужена страна својим понашањем није допринела дужини трајања парничног поступка.

Оцењујући поступање првостепеног суда утврђено је да је припремно рочиште заказано за 26.01.2012.године, дакле 4 месеца након што је поднета тужба, да су поједина рочишта за главну расправу заказивана у размацама од 2–3 месеца, да је рочиште од 08.04.2013.године одложено на неодређено време, а наредно је одржано после скоро 8 месеци, да суд није концентрисао доказе што се огледа кроз чињенице да је на 3 рочишта саслушано укупно 5 сведока (што се могло извршити на једном рочишту), да је доказ вештачењем вештака економске струке одређен тек после 1 године 6 месеци и 12 дана од дана подношења тужбе, да су одређена и допунска вештачења. Такође, утврђено је да је писани налаз и мишљење вештак доставио суду тек након 6 месеци од дана одређивања вештачења, да допунски налази суду нису достављани благовремено већ непосредно пред почетак рочишта, које понашање вештака суд није санкционисао, иако је исто довело до одлагања заказаних рочишта, а није санкционисао ни понашање тужиоца који је пропустио да благовремено достави суду доказ о уплати предујма на име вештачења.

Што се тиче поступања другостепеног суда утврђено је да су први пут списи предмета по жалби примљени у Апелациони суд у Крагујевцу дана 09.09.2014.године, а одлука по жалби, којом је првостепена одлука укинута, донета је 03.12.2015.године, односно 5 месеци и 24 дана по протекну рока прописаног одредбом чл.383 ст.2 ЗПП, а други пут је спис предмета по жалби достављен Апелационом суду у Крагујевцу 29.09.2016.године, док је одлука по жалби донета 04.08.2017.године, односно месец дана након законом прописаног рока. Другостепени суд јесте продужио трајање

поступка, али свеукупно посматрано, ово продужење је незнатно у односу на дужину трајања поступка пред првостепеним судом.

Због свега напред наведеног оцењено је да је овај парнични поступак вођен уз, пре свега, неефикасност и недовољну активност првостепеног суда који је био у обавези да делотворније поступа како приликом извођења доказа, тако и приликом спровођења процесне дисциплине и који је у највећој мери узроковао дуго трајање поступка, коме је у мањој мери допринео и другостепени суд који одлуке по жалбама није донео у законом прописаном року, па је, имајући у виду и значај предмета суђења за подносиоца, Апелациони суд је у изреци под I утврдио да је подносиоцу повређено право на суђење у разумном року, а на основу одредбе чл. 10 ст.2 Закона о заштити права на суђење у разумном року.

У конкретном случају нису, у смислу одредбе чл.11 Закона о заштити права на суђење у разумном року, наложене процесне радње које делотворно убрзавају поступак и није одређен рок у коме је судија дужан да предузме наложене процесне радње, из разлога што је поступак пред Апелационим судом у време одлучивања о приговору био окончан доношењем пресуде Гж1-3539/16 од 04.08.2017. године.

Одлучујући о трошковима поступка применом одредбе чл. 150 ЗПП а у вези са одредбом чл. 30 ст.2 ЗВП, као и важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката подносиоцу приговора су досуђени трошкови поступка у износу од 6.000,00 динара на име састава иницијалног акта од стране адвоката, који ће му се исплатити у року наведеном у изреци овог решења под II, док нису као основани признати трошкови преко досуђеног, а до траженог износа од 12.000,00 динара.

Одлучујући о приговору у делу којим је подносилац тражио да се усвоји захтев за правично задовољење услед повреде права на суђење у разумном року и наложи Републици Србији-Апелационом суду у Крагујевцу да из буџетских средстава суда исплати подносиоцу новчани износ од 3000 евра у динарској противвредности на дан исплате, са затезном каматом почевши од 29.11.2016.године до коначне исплате, а све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења, Апелациони суд налази да исти треба одбацити.

Наиме, захтев за правично задовољење је једно од правних средстава којима се штити право на суђење у разумном року. Одредбом чл.22 Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да право на правично задовољење има странка чији је приговор усвојен, а која није поднела жалбу, затим странка чија је жалба одбијена уз потврђивање првостепеног решења о усвајању приговора и странка чија је жалба усвојена. У смислу наведене одредбе да би поступак по захтеву за правично задовољење био покренут и да би странка могла да оствари неко од права из одредбе чл.23 наведеног Закона (врсте правичног задовољења) потребно је да је поступак који је покренут приговором за убрзавање поступка правноснажно окончан. Дакле, захтев за правично задовољење је посебна врста поступка којој, као обавезан, претходи поступак покренут приговором. Како у конкретном случају поступак по приговору за убрзавање поступка није правноснажно окончан то још увек нема места подношењу захтева за правично задовољење.

Поред наведеног, овај суд напомиње да се поступак остваривања права из чл.23 напред наведеног Закона спроводи према одредбама чл.24-33 истог, као и да је сходно наведеним одредбама за одлучивање о тужби за новчано обештећење стварно надлежан основни суд, а да се одредба чл.29 Закона, на коју се подносилац позива у

приговору, односи на врсту одлуке која може бити донета само у поступку покренутом тужбом за новчано обештећење, а не у поступку по приговору за убрзавање поступка.

Са напред наведених разлога, одлучено је као у изреци под III.

С у д и ј а
Сузана Видановић,с.р.

ПРАВНА ПОУКА: Против овог решења дозвољена је жалба Врховном касационом суду у року од 8 дана од дана када странка прими решење. Жалба се подноси у три примерка председнику Врховног касационог суда а преко председника Апелационог суда у Крагујевцу.